

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Pó'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strai-
netate: pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu
5 fi. pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte sidiciele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigiute a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. taese timbrale.

CARNEVALU.

Éta-me éra si pe calu,
Domnitoriulu Carnevalu,
Carnevalu, ce lumea, tiér'a,
Mi-o adunu in tóta sér'a,
Mi-o adunu sà-o pacaiescu
Si de bani sà-o totu golescu,
Cà-ci supusii-au detoria:
Regelui a dá portia —
Si inca portii cam gróse,
De-i cam ustura la óse,
Cam pre toti acei'a cari
Au cam multe fete mari,
Apoi teneri cam magari,
Si pre mosi carii-su strengari.
Si-apoi candu i-am desbracatu —
Eu de locu me-am si caratu,
Totu fidelu, fora necasu,
Ca sà portu pre alti de nasu!

Hop, 'e cata, for' de veste .
Acu-su intre voi neveste,
Dar sà nu ve spariati,
Candu spunu cum-cà-ai vosti barbati
Totu mereu se pituléza
Pan' ce banii ii speséza.
Cu grisete, cu cochete,
Taman ca si voi sírete,
Care sciti de la barbati.
Scóte brosiuri si vr'unu lantiu.

Dar' voi babeloru bosórcce
Ce-mi amblati totu cu de-a 'ntórcce
Totu cu ferulu plugului
Pe la vétr'a focului?! . . .
Dór' vre-unu june copilasii
Vreti sà-lu faceti nàrodu basii?

En grigiti, cà nu mai merge
Cu bombóne tempu-a perde,
Deci mai bine ve gatiti —
Si obrazulu vostu pistritiu
In vre-o larfa-lu aruncati
Si pr'in baluri ve-aretati,
In metase 'n catifea,
Unde apoi veti vedé:
Cumeà lumea cea pocita
Nu la fati'a-vi sbercita
Va cautá, ei la d'ei creti,
Séu macar si bñnci sà-aveti,
Cà-ci acei'a, ca magnetulu,
Sciu sà-atraga totu baetulu
Frumosíelu, dar' seracutiú,
Ca sà vi fia dragutiú! . . .

Copilitia dragalasia,
Caprióra de pr'in casa,
Ce mi-totu melancolisati,
Si de dantiu nu ve-apucati;
Barem voi n'aveti la spate
Vre-unu barbatu ce pruncii-si bate,
Séu incepe-a se certá
D'in seninu cu nevést'a,
Candu sorman'a se-ar gresí,
De vr'unu balu a-i pomení . . . .

Éca mosíloru ce-mi stati,
Totu a mila ve uitati
La cea dîna spulberata,
Ce petiórele-si aréta
Si a ei bracie rotunde,
Ce stau gat'a de-a ve tunde,
Ba pe urma-a ve si rade
Pungile cam cum se cade?
Hai dar' ce-mi atátu oftati?
Dupa ele ve 'nsíratii,
Inse numa-asié grabiti,

Déca cumva mai sentíti,
Cam caldútia pung'a vóstra,
Cà-ci numai pre-o facie prósta
N'aretu dînisiórele
Neci strimpfu, dar' peúórele! . . . .

Veduvítie tenerele
'nalte, si mai meruntiele,
Care mai aveti sperantiá
D'a legá vr'o aliantia
Cu vre-unu june flusturatu.
Numai ca sà-aveți barbatu, —
Grabiti dar' cu mine iute
Pre la baluri pr'in redute,
Unde tenerimea juna
Ca vitieii 'n tergu s'aduna,
Unde vinu cumparatori;
Deci grabiti si voi sorori
Si vre-unu juncu déca vi-aflati,
Atà'ta sà-lu cochetati,
Pone candu mi-lu deochiati,
Ca sà vina 'n fug'a mare,
Sà vi linga-o sarutare.

Am onóre câte-odata,
De ducu si vre-o maritata
La balu, ca sà se 'ntalnéscá
Cu vre-o ciórta catanéscá,
Pentru care mundruliti'a
Bucurosu si-ar dá guriti'a,
Ba 'nea si-alte-ar mai jertfi
Pentru celu cu pinteni!

Apoi fiindu-cà sum voinicu,
De odata-su si 'n Fabricu,
Unde-su multe domnisióre
Si madame, scii de care
Pre altu locu nu le mai vedi
De càtu nu mai pr'in buedi,
Si vedi ele se-ar prosti,
Déca eu nu me-así grabi,
Sà le ducu la balu pre tóte,
„Grelusii“ sà le mai jóce!

Vasiesiu.

„Mosiu-Nitia“

asupr'a sturiloru nóstre.

„Contiencere omnes intentique ora tenebant,
Cà-ci dela Blasiu a sunatu vóce si graiu popularu!

. . . . Éra dupa-ce mi a venitu spre cunosciintia, cumcà o mare parte a „romaniloru inteligenti“ si-frementa mintile asupr'a întrebării, cumcà, — anume, — cum este de priceputu, cà *acea fôia romana, care ar vre sà fia cea mai poporala, este scrisa in cea mai impoporala limba*, — si eu, ca o mica parte din acést'a inteligenta parte a poporului romanu, am cetitu unu nr. d'in „Economulu.“ si mi-am-disu: „Càtu ar fi de bine. déca si romanii ar pricepe, ce sta scrisu intr' acést'a frumósa carte! Veni-voru óre vremi, candu si romanii sà aiba o fôia scrisa pentru poporu, si nu numai totu pentru inteligenti! ?“

Éra candu eu graiam aceste cuvinte, unu némtiu venitu in tiér'a nóstra d'in fericit'a Bohemia, inea pe

vremile „Was-sag-terisimului,“ mi respunse cu glasu duiosu pr'in o întrebare indoielnica: „Sprechen Sie nicht Latein?“ ce dupa vorb'a romanéscá va sà dîca: „Nu pricepi limb'a blásieniloru?“ — Eu, — sormanulu de mine! — dedui d'in umeri si tacui. — — Cà-ci, sà vedeti! — némtiulu dracului pricepea mai bine ce stá scrisu in cartea cea d'in Blasiu, pentru-cà némtiulu *a invetiatu latinesce*. — — „A-a-a - -mi grài elu in sfer-situ, — das *Hochromänische*, das ist 'mal eine schöne Sprache: man muss nur Latein kennen und französisch, italienisch und spanisch sprechen, — und da versteht man alles, ce dupa graiulu romanu va sà dîca: „Limb'a paserariloru romani este atàtu de maiestra, încàt toti o pricepu, numai romanii nu.“

Mai multa vorba n'am facutu cu némtiulu, pentru c'am potutu sà vedu, cà nici elu n'a cetitu „fabulele lui Cichindélu“ . . . . Da! — Pentru-ce? Sà vedeti! — Cichindélu, omu d'in vremile betrane, a scrisu astfelu, precum, in deobsee, ómenii vorbiau, pentru-cà n'avea sà se téma, cà ómenii voru pricepe, ce elu a scrisu: ómenii de asta-di, pe semne, *se temu cà ei voru fi priceputi*, pentru acea scriu intr'o limba, pre care nime n'o vorbesce — deci, pre care nime nu póte s'o pri-cépa,

Calindariulu lui

pentru

toti si pentru tóte secaturile d'in tiér'a unгурéscá,
pe

anulu acest'a si toti ceia-l-alti, càtu va mai tiené domnirea comediantiloru si mameluciloru deachisti. — Lucratu si intocmitu dupa luna pe luna, cu reflexiuni cu totu de

Vasiesiu astronomulu.

Cronologia.

De la inceputulu domnirii mamelucesci	12 ani.
De la ospetiulu Brasovenescu	2 1/2 „
De la scornirea pasivitatii si activitatii ardelenesci	2 „
De la bancrotarea Asociatiunei aradane	2 „
De la vinderea voturiloru tieranesci pr'in preutii romani d'in Carasiu	8 luni.
De la trecerea lui <i>Draguti'a</i> in taber'a mamelucesca	6 „
De la decorarea celui mai mare cortesiu ungrescu d'in Banatu	5 „
De la inmortentarea „Patriei“	4 „
De la blamagiulu oravitieniloru la alegerea lui <i>Flautar</i>	3 „
De la scandalulu ungrescu d'in diet'a pestana	2 „
De la trantirea lui Lónyay	2 „

Regentele anului

e Reactiunea, un'a planeta care e cea mai mare contraria sórelui (libertatii), carui'a totu-de-un'a i sta in cale; si apoi fiindu-cà cursulu ei e fórte aprópe de pamentulu Ostr-Ungariei, noi locuitorii acestei tieri, nu potemu vedé neci candu factea sórelui (libertatii).

Pascali'a, séu semnele cronologice preste anu.

Numerulu de auru dupa calcululu nostru, se urca pone la vr'o 20 de milióne pr'in pungile lui Lónyay et Kerkápoly.

Epacta . . . . . O

Cursulu sórelui (libertatii) a incetatu cu totulu.

Numerulu Romanu, cum socotimú noi, cam 10 milióne; dupa socót'a unгурéscá apoi mai nemiecu.

Serbatori si alte díle nationale babesci.

St'a maic'a bab'a Dochí'a . . . . . Martiu.
Stii archi. Caii lui San-Tóderu . . . . . Aprilie.
Dio'a ursului . . . . . Febrnariu.
Poman'a porcului . . . . . Decembre.
ect.

I n t u n e c i m i

Voru fi mai multe, d'ntre cari cea d'antaiu va fi la Dominec'a Tomei, si va incepe la Draguti'a in *Caran-siebesiu*, va fini pr'in protopopiate, si va fi vediuta in totu Carasiulu.

Cele 12 luni si reflexiunile lor.

I a n u a r i u, séu

Lun'a, cu care se incepe anulu si totu un'a data si necasurile si nedreptatile ce li se facu romaniloru preste totu anulu. In lun'a ast'a cade si dio'a de Apatotéza, si apoi romanii in dio'a ast'a ar avé fórte multu de lucru, déca se-arú pune ei sa si-i boteze pre toti spurcatii si netrebnicii lor.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

Dio'a 'ncepe sa mai crésca,
Dar' cu-atátu voru sa helésca
Mai multu nati'a romanésca
Hotii 'n lumea unгурéscá.

F e b r u a r i u, séu

Unie'a luna d'in anu, in care romanii cu dóue díle mai pucínu au de a suferi batjocurile si nedreptatile magiariloru, si se numesce si lun'a de ghiatia, care pentru fetele mari e fórte primejdíosa.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

Ast'a-e lun'a cea nebuna,
In care multi se cununa,
Si in care toti si tóte
Numai lafe seiu sa pórté.

M a r t i u, séu

Lun'a zepostirei, in care toti nebunii si narodii carnevalului, fiindu-cá-su cu buzunarele góle. trebuescu sa postésca.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

Fetele obrazu-si spala
Cu apa de Martisoru,
Ca sa póta pune éra
Albele pre fati'a lor.

A p r i l i u, séu

Lun'a patimiloru, in care si Christosu tocmai ca si natiunea romana a patimitu pentru dreptate. — In lun'a acést'a se sémena si canep'a; recomandamu

dar' tieraniloru nostri a semená cátu de multa, cá avemu mare trebuintia de sfori, pentru multimea nóstra de strengari.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

In lun'a ast'a poti sa faci
Chiaru si pre ministrii — vaci!

M a i u, séu

Lun'a vioreleloru si diambileloru, pr'in gradinele romane, inse de unu tempu incócea crescu si inflorescu totu numai nesce buruene de „vergisz'mein-nicht,“ si „ibolyák“, cari ar trebui sterpíte. Totu in lun'a ast'a cade si dio'a, in care popii romani si-au vendutu pre barbatulu lor de incredere lui Osend'a, pentru trei-dieci de cupe de rachiu jidovescu.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

Lun'a ast'a este 'n care
Foile inceptu a dá;
Inse sciti voi, foi, pre care
Nu le potu ei confisécá.

J u n i u, séu

Lun'a ciupelitului de gáscé; deci romanii sa iee bine séma de gáscele lor, cá-ci ele se cam lasa bucurosu a fi ciupelite de altii pre la apele straine. . . . .

R e f l e s i u n e a l u n e i.

In Junie, Dieu, de-a rondulu
La femei est'a-e cuventulu:
„Preste siele reu me tae, —
Trebue sa mergu la baie!“

J u l i u, séu

Lun'a lui cuptoriu, in care de caldur'a cea mare, romanii nostri se recorescu totu fort cu rachiulu lui Itzig, asié numita rachia órba.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

Barbatii asudu pre-a casa,
Ca si nesce natarei. —
Er' nevestele lorú lasa
Sutisiórele la bái.

A u g u s t u, séu

Lun'a secerisiului si a pocaintiei, in care pe candu bietii barbati cam de-a rondulu secera pentru detorii, nevestele si fetele lorú mergu cu gramad'a, de se mai pocaescu nitielu pre la vre-o manastire catolica.

R e f l e s i u n e a l u n e i.

In Augustu in caru cu lad'a
Vinu studintii cu gramad'a.
Daru in lada-e fándulu golu,
Taman ca si 'n capulu lorú! . . . . .

S e p t e m b r e, séu

Lun'a, in care si un'a d'in sfintele evangellii díce, cá nime nu póte slugi la duoi domni; romanii nostri inse totu-si slugescu si némtiului si unгурului, se intielege cá pentru hodolóne.

Reflesiunea lunei.

Noptile incepu să crésca,
Ca și darea unгурésca.

O c t o b r e.
séu

Lun'a, in carea ferbe vinulu pr'in buti; crestinii nostri inse, fiindu că vinulu este sangele lui Christos, se grabescu dar' de-lu tórna pe garlene, ca să fërba pr'in crierii și stomacurile loru. In lun'a ast'a apoi mai cade și di'o'a, in care unгурii și au priimitu diplom'a, pentru de a potè belí pre romani. —

Totu in lun'a ast'a cade și patrón'a societatii Maic'a Paraschev'a d'in Lug. . . a carei fondu mai scie-lu voi'a tatalui, in care busunare se afla.

Reflesiunea lunei.

Ori ai bani, ori n'ai parale,
Vai de pelcutiele tale,
Candu October a sositu
Si tu darea nu-ai platitu!

N o v e m b r e.
séu

Lun'a negurósa, in care noi romanii d'in Ostr-Ungari'a, chiaru ca și in cele-l-alte luni de preste anu, neci cu lampasiulu nu mai aflamu dreptatea. — Cea mai insemnata di d'in lun'a acést'a e di'o'a grandiosului scandalu ungurescu d'in diet'a pestana.

Reflesiunea lunei.

In Novembre pre la sate
Scrófele-su bine 'ngrasiate,
Inse porcii d'in orasie
Mai lasati-i să se 'ngrasie.

D e c e m b r e,
séu

Lun'a nasterii, adeca a celoru mai multe și mai grosolane mintiuni și flécuri babesci, pr'in salónele și societatile de dame culte (?) Apoi éra-sí totu in lun'a ast'a de atâtea flécuri de a babei *Csérnatoni* insu-si ministeriulu lui *Loniai* si-a perdutu capulu. —

Reflesiunea lunei.

Fetele mici mergu cu pomulu,
Cele mari își cauta omulu,
Care dupa serbatori
Sà li vina petitoriu! . . .

Tergurile de preste anu, d'in Ardélu, Banatu, și tiér'a Ungurésca.

Cele mai insemnate terguri d'in Ardélu, mai cu séma pentru noi romanii, sunt cele de la Brasteu, și Sibiuu, unde totu de un'a se aduna cei mai mari și mai iscusiti cumparatori și vindietori de natiune, și dupa raporturile ce le avemu noi pone acum'a de pre la agentii nostri — se și facu geschefturile cele mai bune pre sém'a loru.

In Banatu tergurile de tiéra-su cam rare, cam totu câte la trei ani se tienu; inse pentru acea se tienu terguri de septemana cam desu, pre la Aradu, Lugosiu, Temisiór'a, Oraviti'a ect. pe unde apoi inca

se cumpara și se vindu multime de dobitóce romanesi.

Despre tergurile d'in tiér'a unгурésca, afara de celu d'in Pest'a, unde se negutietoresce cu paralele și cu peile romane, despre altele neci nu mai pomenimu. că-ci pre acolo marf'a romanésca și asîè nu are neci unu pretiu. d'in cauza că e mai tóta — bofel.

Tacse de timbru.

Pentru un'a suma de 5 fi., ca să ti-o incaseze unu avocatulu romanu, a-i să-i dai pentru stampa tacsa de 20 fi. v. a.

Pentru Cuitantia, à 5 libre, ce ti le-a incassatu avocatulu, à conto a-i să-i dai pentru *sceampu* tacsa de 5 fi. v. a.

Preste sumele aci aretate, ai să platesci avocatului tacsa pentru *sceampu* indoita, și asîè mai de parte in susu.

Catra Amicii mei.

De cumva la primavéra, candu isbuenscu apele cele mari, ve eti pomeni intr'o buna demanétia, cumcà *Vasiesu* cu casa eu mosia cu totu a disparutu — atunci ve rogu a ve adresá la antistea comunale d'in L. și acei'a de siguru vi va spune că in cotro in nóta elu.

Tóc'a Redactiei și a Aministratiei.

Toti cei ce pentru anulu 1873. s'au abonatu cu pretiurile de anulu espiratu sunt rogati, ca câtu de curendu să suplinésca costulu in conformitate cu conditiile de prenumerare d'in fruntariulu gazetei nóstre, că-ci altu-feliu li se va sistá tramiterea inainte de timpulu, pe care au doritu să fia abonati.

Proprietariu, editoriu și redactoru dirigiute: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundietoriu și coredactore: **Basiliu Petricu.**

Publicatiuni.**Dentistulu Dr. de Máthé d'in Vien'a**

pune dinti singurateci și intocmesce gingeni intregi dupa cea mai nóua metoda americana; plombéza dintii stricati și îi face astfelu sanetosí și aplicabili; scóte dintii și radecinile loru incurabile, și anume cu intrebuintiarea gasului aericu astfelu, ca patientulu să nu sentie dureri; intocmesce obturatori, limbsióre artificióse (Uvulla); lecuesce de totu felulu de bóle de gura ori dinti.

Se garantéza durabilitatea lucrariloru; consultarile și consemnarea pretiuriloru se dau gratisu.

Tragerea de dinti — pentru studenti și seraci — gratisu.

Locuiesce in cas'a propria: Strad'a principala nr. 7, la promenada. Ordinéza pana cu finea lui Ianuariu in tóta diu'a 9 — 12, 2 — 5.óre. (2 — 1.)